

Regeringens proposition

2019/20:86

Svenskt deltagande i militär insats för stärkt säkerhet i Mali

Prop.
2019/20:86

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 12 mars 2020

Stefan Löfven

Ann Linde
(Utrikesdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen medger att regeringen ställer en svensk väpnad styrka bestående av högst 250 personer till förfogande till och med den 31 december 2021 för att på malisk inbjudan delta i insatsen Task Force Takuba i Mali och att styrkan även ska kunna verka på Nigers territorium inom ramen för deltagandet i insatsen, förutsatt att en inbjudan från Niger finns. Den totala styrkan beräknas under normala omständigheter bestå av högst 150 personer. Om behov uppstår ska styrkan tillfälligt kunna förstärkas med högst 100 personer.

Det svenska förbandet ska framför allt kunna understödja, undsätta och förstärka pågående insatser inom Task Force Takuba. Det svenska bidraget ska också kunna bidra till att genomföra Task Force Takubas mandat i övrigt inom befintliga resurser och förmågor.

I propositionen redogör regeringen för

- situationen och säkerhetsläget i Mali och insatsområdet
- Sveriges och det internationella samfundets engagemang i Mali
- insatsens folkrättsliga grund
- sina resonemang kring målet med det svenska deltagandet i insatsen
- sina överväganden inför ett svenskt deltagande i insatsen.

Avslutningsvis redogörs för bidragets ekonomiska konsekvenser.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Ärendet och dess beredning	4
3	Situationen i Mali.....	4
4	Det internationella samfundets och Sveriges engagemang i Mali.....	6
5	Folkrättslig grund för insatsen	8
6	Det svenska bidragets målsättningar	9
7	Task Force Takuba och det föreslagna svenska bidraget	10
8	Regeringens överväganden och förslag	11
9	Ekonomiska konsekvenser	13
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 12 mars 2020	14

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2019/20:86

Regeringens förslag:

Riksdagen medger att regeringen ställer en svensk väpnad styrka bestående av högst 250 personer till förfogande till och med den 31 december 2021 för att på malisk inbjudan delta i insatsen Task Force Takuba i Mali och att styrkan även ska kunna verka på Nigers territorium inom ramen för deltagandet i insatsen, förutsatt att en inbjudan från Niger finns.

2 Ärendet och dess beredning

I januari 2013 inleddes en fransk militär insats i Mali, Operation Serval, på malisk inbjudan, i syfte att hejda väpnade extremistgruppers framryckning och stödjade Malis säkerhetsstyrkor. Under 2014 ersattes Operation Serval av den franskledda insatsen Operation Barkhane. Operation Barkhane omfattar i huvudsak konventionella styrkor och är inriktad på bekämpning av väpnade terroristgrupper i Sahelregionen.

Under det senaste året har det skett en markant ökning av de väpnade extremistgruppernas aktiviteter med omfattande attentat mot såväl militära och civila mål i gränsområdet mellan Mali, Burkina Faso och Niger. Mot denna bakgrund har Frankrike beslutat inkludera en multinationell specialförbandsstyrka benämnd Task Force Takuba i den befintliga Operation Barkhane som ska sättas in med fokus på området sydost om staden Gao i Mali. Regionen Gao gränsar mot Niger och Burkina Faso, och i gränslandet mellan de tre länderna verkar ett antal väpnade terroristgrupper. Task Force Takubas uppgift ska vara att bistå Malis säkerhetsstyrkor med att bekämpa väpnade terroristgrupper på Malis territorium. Under 2019 tillfrågade Frankrike bland annat Sveriges regering om möjligheten att bidra till Task Force Takuba.

Frågan om svenskt deltagande i Task Force Takuba har beretts inom Regeringskansliet. I januari 2020 uppdrog regeringen åt Försvarsmakten att planera och vidta förberedelser för deltagande i insatsen.

3 Situationen i Mali

Läget i Mali har fortsatt försämrats det senaste året, framför allt i centrala Mali men även i de norra delarna av landet. Landet präglas av säkerhetsmässiga, politiska, ekonomiska, och humanitära utmaningar. Den statliga närvaron är begränsad, inte minst i norra och centrala Mali, med långtgående konsekvenser för människors levnadsvillkor.

Mali är ett av världens fattigaste länder. Bland 189 länder på UNDP:s index över mänsklig utveckling (HDI) kom Mali på 184 plats år 2019.

Sedan länge råder ett spänt förhållande i Mali mellan dels folkgrupperna i den södra delen av landet, som traditionellt dominerar det politiska och ekonomiska livet, dels olika minoritetsfolk i norr, bland annat tuareger. Periodvis har dessa motsättningar övergått i våldsamheter och det förekommer därtill andra typer av sammandrabbningar mellan befolkningsgrupper i Sahelregionen, inklusive Mali. Säkerhetssituationen har på senare år komplicerats ytterligare av en ökning av terrorism och kriminella aktiviteter, såsom illegal handel med vapen, droger och människor. Som en konsekvens av det allvarliga säkerhetsläget har över 1 000 skolor stängts.

Både al-Qaida i islamiska Maghreb (AQIM) och Daesh har etablerat sig i delar av Mali. År 2017 bildades gruppen Jama'a Nusrat ul-Islam wa al-Muslimin' (JNIM), där bland annat AQIM ingår. I centrala Mali har flera nya grupper bildats, varav vissa har kopplingar till Daesh. Bristen på

statlig närvaro skapar utrymme för de extremistiska våldsbejakande gruppernas verksamhet. Terroristattentat sker regelbundet riktade mot såväl civila och maliska säkerhetsstyrkor som den internationella civila och militära närvaron. Konflikter mellan befolkningsgrupper ökar, bland annat till följd av kamp om krympande naturresurser. Det försämrade säkerhetsläget i Mali bidrar till instabilitet i den kringliggande regionen.

Gränsområdet mellan Mali, Niger och Burkina Faso, det så kallade tregränsområdet, präglas av svag statlig närvaro vilket har möjliggjort att extremistgrupper har kunnat utnyttja lokalt missnöje för rekrytering. Grupper med kopplingar till Daesh är verksamma i området, vilket har lett till ett ökat antal terroristattacker, inklusive mot civilbefolkningen. En del av området fungerar som transportled för såväl legala som illegala varor. Antalet internflyktingar i Burkina Faso har det senaste året ökat drastiskt och den humanitära situationen har förvärrats avsevärt. Niger kom på plats 189 av 189 länder på UNDP:s index över mänsklig utveckling (HDI) år 2019. På senare tid har flera större attacker genomförts mot nigerisk militär, nära gränsen mot Mali. Daesh har tagit på sig ansvaret.

I januari 2012 uppstod en säkerhetskris i Mali då en tuaregggrupp, Nationella rörelsen för Azawads befrielse (MNLA), tog till vapen mot Malis försvarsmakt. Gruppen ville ta kontroll över ett geografiskt område som tuaregerna kallar Azawad. MNLA utmanövrerades efter några månader av olika väpnade extremistgrupper och kriminella grupper. I januari 2013 inledde väpnade extremistgrupper i norra Mali en offensiv söderut mot huvudstaden Bamako. Ett fredsavtal undertecknades 2015. Signatärerna är Malis regering, regeringstrogna grupper (inom den koalition som benämns Plattformen), samt de grupper som stridit för ett ökat självstyre i norr (den så kallade Koordinationen eller CMA – Coordination des mouvements de l’Azawad).

Fredsavtalet utgör en grund för arbetet med att långsiktigt bygga fred, skapa stabilitet och bidra till utveckling. Avtalet omfattar decentralisering, institutionella frågor, försvar och säkerhet, ekonomisk utveckling och försoning. I samband med undertecknandet av fredsavtalet inrättades även en uppföljningskommitté (Comité de Suivi de l’Accord – CSA). Vissa framsteg har gjorts i genomförandet av fredsavtalet, såsom i den föreskrivna decentraliseringen av statsförvaltningen och genomförandet av DDR-processen (avväpning, demobilisering och återintegrering). Däremot har centrala delar av avtalet inte genomförts, exempelvis vad gäller politiska och institutionella reformer. De regeringstrogna grupperna inom den koalition som benämns Plattformen präglas för närvarande av interna motsättningar. Uppföljningskommittén CSA sammanträdde inte mellan augusti 2019 och januari 2020, trots att den ska träffas varje månad. I slutet av 2019 genomfördes en nationell dialog om bland annat vägen framåt för frågor som är kopplade till fredsavtalet, exempelvis reform av konstitutionen. Dialogen bojkottades dock av viktiga delar av den politiska oppositionen och civilsamhället samt bitvis även av CMA.

I presidentvalet 2018 blev den sittande presidenten Ibrahim Boubacar Keïta omvald efter en andra valomgång. Premiärminister Soumeylou Boubeye Maïga, som efter valet fick fortsatt förtroende av president Keïta, avgick tillsammans med sin regering i april 2019 efter kritik från oppositionen, folkliga protester och hot om misstroendeförklaring av parlamentet. I början av maj 2019 presenterade den nye premiärministern

Boubou Cissé en ny regering, som inkluderar medlemmar från den politiska oppositionen. De parlamentsval som skulle ha hållits under andra halvan av 2018 sköts upp, och i juni 2019 beslutade parlamentet att förlänga nuvarande ledamöters mandat fram till den 2 maj 2020. Regeringen planerar att genomföra valen under våren 2020.

Situationen för mänskliga rättigheter är fortsatt mycket oroande. Kränkningar av och övergrepp mot de mänskliga rättigheterna kopplade till säkerhetsläget rapporteras regelbundet. Kränkningarna omfattar bland annat utomrättsliga avrättningar, tortyr eller annan kränkande behandling, sexuellt våld samt godtyckliga frihetsberövanden. Kränkningar av de mänskliga rättigheterna rapporteras ha begåtts bland annat av Malis säkerhetsstyrkor. Liknande problematik har rapporterats om G5 Sahelstyrkan (se närmare om denna i avsnitt 4). Straffriheten är utbredd. Problem till följd av låg statlig närvaro i delar av landet är en utmaning för rättsstatens principer. Det förekommer lokala protester mot delar av den internationella militära närvaron i Mali.

De humanitära behoven i Mali och Sahelregionen är fortsatt omfattande och fortsätter att öka. Enligt FN (OCHA) behöver i dag 4,3 miljoner människor i Mali humanitärt stöd, framför allt i de norra och centrala delarna av landet. Det internationella samfundet har inte kunnat möta behoven av humanitära insatser. Konfliktdrabbade regioner är särskilt utsatta och problem med tillträde till drabbade regioner för humanitära organisationer kvarstår. Konflikten i Mali har även bidragit till att många människor flyr inom och mellan länderna i regionen.

4 Det internationella samfundets och Sveriges engagemang i Mali

Det internationella samfundets engagemang i Mali gick in i en ny, mer omfattande fas år 2012 i samband med det väpnade upproret. Sedan dess har bland andra FN och EU genomfört en rad åtgärder och upprättat flera insatser för att motverka att säkerheten och den humanitära situationen förvärras.

På begäran av Malis regering var Frankrike först på plats med den militära insatsen Operation Serval år 2013. Operation Serval ersattes 2014 av den franskledda insatsen Operation Barkhane, som är inriktad på bekämpning av väpnade terroristgrupper i Sahel. Operation Barkhane har stärkt sitt samarbete med försvarsmakterna i Mali, Niger och Burkina Faso och genomför gemensamma operationer.

Med stöd av FN-stadgans kapitel VII inrättades år 2013 FN:s stabiliseringsinsats i Mali, Minusma. Minusmas övergripande mål är att stödja genomförandet av fredsavtalet från 2015. De franska styrkorna har ett säkerhetsrådsmandat att ingripa till stöd för Minusma när insatsen är under ett överhängande allvarligt hot. Minusma stöttar i sin tur Operation Barkhane, och G5 Sahelstyrkan, med viss logistik vid behov. Minusma och Operation Barkhane har ett löpande utbyte som omfattar nödvändig

koordinering, informationsutbyte, och när så är tillämpligt stöd inom ramen för insatsernas respektive mandat och etablerade arbetsformer.

Sedan 2013 finns en integrerad FN-strategi för Sahel, United Nations Integrated Strategy for the Sahel (Uniss), som ska utgöra ett ramverk för det internationella samfundets verksamhet i regionen. Ett av strategins tre strategiska mål är att nationella och regionala organisationer och samarbeten som arbetar för säkerhet ska vara kapabla att bemöta gränsöverskridande hot.

Sedan 2013 finns en oberoende expert, utsedd av FN, med uppdrag att stödja Malis regering i dess ansträngningar att främja och skydda mänskliga rättigheter i landet.

FN:s säkerhetsråd antog 2017 resolution 2374 (2017) som inrättade en sanktionsregim för Mali. Denna omfattar reserestriktioner och frysningsåtgärder mot personer och enheter som exempelvis hotar fred, säkerhet och stabilitet i landet. Sanktionsregimen ska verka till stöd för fredsavtalet från 2015. Hittills har åtta personer listats av sanktionskommittén.

I enlighet med fredsavtalet har FN etablerat en internationell undersökningskommission för Mali. FN:s generalsekreterare utnämnde 2018 medlemmarna i kommissionen och ambassadör Lena Sundh till dess ordförande. Kommissionen ska utreda allvarliga brott mot humanitär rätt och mänskliga rättigheter i Mali begångna mellan den 1 januari 2012 och den 19 januari 2018, datumet då kommissionen upprättades.

Internationella brottmålsdomstolens (ICC) åklagare inledde, efter hänskjutande av Malis regering, en förundersökning om krigsförbrytelser som misstänks ha begåtts på Malis territorium sedan januari 2012. En person har dömts till fängelse för krigsförbrytelse och ytterligare en person står i dag åtalad för krigsförbrytelse och brott mot mänskligheten.

EU och dess medlemsstater har intagit en aktiv roll i hanteringen av krisen i Mali. Sedan 2013 har EU en särskild representant (EUSR) för Sahel. Europeiska kommissionen har avsatt stöd inom ramen för den elfte europeiska utvecklingsfonden (EDF 11) motsvarande 665 miljoner euro under perioden 2014–2020. Inom ramen för EU:s förvaltningsfond för nödåtgärder i Afrika har 214,6 miljoner euro allokaterats till projekt som syftar till att hantera grundorsakerna till irreguljär migration i Mali.

EU har två krishanteringsinsatser i Mali. Träningsmissionen EUTM Mali har till uppgift att ge rådgivning och stöd för stärkande av landets försvarsmakt i syfte att återupprätta den maliska statens kontroll över sitt territorium. EUTM Mali har ett icke-exekutivt mandat och har således inte mandat att delta i skarpa insatser. EUCAP Sahel Mali är en civil rådgivningsinsats riktad mot säkerhetssektorn.

Inom ramen för det samarbete, benämnt G5 Sahel, som länderna Burkina Faso, Mali, Mauretanien, Niger och Tchad etablerade 2014, fattades 2017 beslut om att inrätta en gemensam säkerhetsstyrka (G5 Sahel Joint Force) i syfte att bekämpa terrorism, transnationell organiserad brottslighet och trafficking i ländernas gränsområden. Styrkan har inte nått full operativ kapacitet och lider fortfarande av brister när det gäller förmåga, utbildning och material. EU bidrar finansiellt till G5 Sahels gemensamma säkerhetsstyrka, inklusive till dess ramverk för mänskliga rättigheter (Human Rights and International Humanitarian Law Compliance Framework), som utarbetas och genomförs med stöd från

OHCHR. FN:s säkerhetsråd har välkomnat G5 Sahelstyrkan och uppmanat FN, Afrikanska Unionen, EU och stater som deltar i styrkan till stöd för styrkans fulla operationalisering.

Mot bakgrund av det försämrade säkerhetsläget i Sahelregionen och andra delar av Västafrika lyfte den regionala organisationen Ecowas under hösten 2019 frågan om antiterrorismsamarbete i Sahel och Västafrika. Vid det senaste högnivåmötet, i december 2019, antogs en regional handlingsplan för perioden 2020–2024 för att bekämpa terrorismen.

Sverige har bidragit med en väpnad styrka till Minusma sedan 2015 och i december 2019 medgav riksdagen att regeringen fortsätter ställa en svensk väpnad styrka till Minusmas förfogande till den 31 december 2020, under förutsättning att det även fortsättningsvis finns ett giltigt mandat för den väpnade styrkan enligt beslut av FN:s säkerhetsråd (prop. 2019/20:29, bet. 2019/20:UFöU3, rskr. 2019/20:94). Den svenska styrkan kommer under normala omständigheter att utgöras av ett lätt skyttekompani om 220 personer som ska vara baserade på den tyska campen i Gao. Sverige har bidragit med personal till EUTM Mali sedan 2013. Sverige har sedan 2015 bidragit med personal till EUCAP Sahel Mali.

Det svenska arbetet med agendan för kvinnor, fred och säkerhet utgör en integrerad del av det breda svenska engagemanget i Mali. Sverige säkerställde till exempel under medlemskapet i FN:s säkerhetsråd 2017–2018 att FN-insatser, inklusive Minusma, inkluderade ett mandat att arbeta med dessa frågor.

Nuvarande strategi för Sveriges utvecklingsamarbete med Mali omfattar perioden 2016–2020. Strategin omfattar sammantaget 1 200 miljoner kronor och genomförs av Sida (1 180 miljoner kronor) och Folke Bernadotteakademien (20 miljoner kronor). Verksamheten kan indelas i insatser till stöd för stärkt demokrati och jämställdhet samt ökad respekt för mänskliga rättigheter, mänsklig säkerhet och frihet från våld, samt förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer.

I juni 2018 beslutade regeringen att tillföra 400 miljoner kronor till den regionala strategin för utvecklingsamarbete med Afrika söder om Sahara med fokus på initiativ som rör klimat och säkerhet i Sahel för åren 2018–2021.

År 2019 var Sverige en av de största bilaterala givarna till Mali med ett humanitärt bistånd via Sida om 97,2 miljoner kronor. Sverige bidrog därutöver med humanitärt stöd genom flerårigt icke-öronmärkt kärnstöd till bland annat FN:s katastroffond (Cerf) och andra FN-organ som är aktiva i Mali. Sidas initiala allokering för Mali 2020 uppgår till 58 miljoner kronor. Beloppet kan komma att öka under året.

5 Folkrättslig grund för insatsen

Den folkrättsliga grunden för ett svenskt deltagande i insatsen är en inbjudan från Mali. En inbjudan att delta i Task Force Takuba och bistå Malis säkerhetsstyrkor att bekämpa väpnade terroristgrupper på Malis territorium skickades i form av ett brev från Malis president till Sverige

den 27 november 2019. En förutsättning för svenskt deltagande är att ett avtal ingås som reglerar den rättsliga statusen för personalen, Status of Forces Agreement (SOFA).

Rätten att använda våld grundas på Malis samtycke och på eventuella begränsningar som kan ställas av Mali och som följer av folkrätten, inklusive de mänskliga rättigheterna och internationell humanitär rätt.

FN:s säkerhetsråd har i flera resolutioner konstaterat att säkerhetssituationen i Mali utgör ett hot mot internationell fred och säkerhet. FN:s säkerhetsråd har samtidigt ansett att terroristorganisationers aktiviteter i Mali och Sahel utgör ett hot mot fred och säkerhet i och utanför regionen. Franska styrkor har sedan 2013, efter att Malis regering begärt militärt stöd av Frankrike, bistått Mali med att bland annat bekämpa terroristgrupper. Den folkrättsliga grunden för den franskledda insatsen Operation Barkhanes närvaro i Mali utgörs av en inbjudan av värdstaten. Franska styrkors insatser i Mali har välkomnats av FN:s säkerhetsråd. Dessutom har de franska styrkorna ett särskilt säkerhetsrådsmandat att, efter begäran av FN:s generalsekreterare, ingripa till stöd för Minusma när FN-insatsen är under överhängande allvarligt hot.

Den folkrättsliga grunden för att kunna verka inom ramen för Task Force Takuba i Niger förutsätter en inbjudan från Niger. I dagsläget saknas en sådan inbjudan. För att den svenska väpnade styrkan ska kunna verka i Niger behöver även ett avtal ingås med Niger som reglerar den rättsliga statusen för personalen.

6 Det svenska bidragets målsättningar

Task Force Takuba i sin helhet syftar till att stärka Malis regering, det internationella samfundets och G5 Sahels möjlighet att verka för att skapa fred och utveckla regionen. Väpnade terroristgruppers expansion i regionen försämrar förutsättningarna för fred, säkerhet och utveckling. Terrorattacker används för att spä på redan existerande konflikter. Task Force Takuba ska bistå Malis säkerhetsstyrkor med att bekämpa väpnade terroristgrupper på Malis territorium, för att motverka att terroristgrupper får ökat utrymme i regionen.

Det övergripande målet med Sveriges styrkebidrag till Task Force Takuba är att bidra till att stötta maliska och internationella partner i arbetet för ökad säkerhet i Mali och Sahel.

Sveriges deltagande i Task Force Takuba har även målsättningen att bidra till att bygga förmågan hos nationella förband och staber. Deltagande personal får erfarenheter av att tjänstgöra i en internationell kontext. Genom arbetet i en multinationell insats främjas interoperabilitet och förståelse för metoder, procedurer och arbetssätt. Detta tillsammans med erfarenheten av att delta i skarp operativ verksamhet är svårt att uppnå endast genom övningsverksamhet i en nationell kontext.

Sverige bygger säkerhet tillsammans med andra. En målsättning är därför att Sveriges styrkebidrag till Task Force Takuba ska stärka Försvarmaktens operativa förmåga och bidra till stärkta försvars- och säkerhetspolitiska samarbeten med Frankrike och andra länder som deltar

7 Task Force Takuba och det föreslagna svenska bidraget

Task Force Takuba

Task Force Takubas uppgift ska vara att bistå Malis säkerhetsstyrkor att bekämpa väpnade terroristgrupper på Malis territorium genom rådgivning, stöd och gemensamma operationer med de maliska säkerhetsstyrkorna. Insatsen ska genomföras på inbjudan av Mali och ledas av befälhavaren för Operation Barkhane.

Operation Barkhane verkar även i gränsöverskridande insatser in i Burkina Faso och Niger. Under förutsättning att det finns en inbjudan från Niger och att nödvändiga avtal ingåtts kan Task Force Takuba komma att verka på nigeriskt territorium.

Det föreslagna svenska bidraget

Det svenska styrkebidraget till insatsen planeras uppgå till högst 150 personer på plats i insatsområdet och bland annat omfatta förmågor för en snabbinsatsstyrka inklusive egna helikopterresurser samt förmågor för skydd och bevakning. Bidraget kommer också ha möjlighet att bidra med exempelvis transportflygresurser, kvalificerade sjukvårdsresurser, understödjande resurser för drift och underhåll samt nödvändiga stödfunktioner och stabsofficerare vid staber som är relevanta för insatsen. Bidraget ska vara utgångsgrupperat i östra delen av mittersta Mali men ha beredskap att verka i hela landet. Bidraget beräknas vara på plats under cirka tolv månader.

Förutsatt att nödvändiga avtal finns på plats ska det svenska förbandet också ha möjlighet att verka i Niger. Det kan vara fråga om gränsöverskridande operationer från maliskt territorium. Deltagande styrkor i Task Force Takuba kan även komma att använda Nigers territorium för logistik, exempelvis transport av personal, utrustning och förnödenheter.

Huvuduppgiften för det svenska förbandet är att kunna understödja, undsätta och förstärka pågående operationer inom Task Force Takuba. Det är således fråga om en central funktion för genomförandet av insatsen. Utöver huvuduppgiften ska det svenska bidraget också kunna bidra till att genomföra insatsens mandat inom befintliga resurser och förmågor. Exempel på sådana uppgifter kan bland annat vara eskortuppgifter för att stödja insatsens verksamhet.

I samråd med insatsens ledning kan det svenska bidraget, inom ramen för befintliga resurser och förmågor samt inom de ramar som folkrätten tillåter, ingripa vid överhängande allvarliga hot från väpnade terroristgrupper mot övriga insatser som vilar på en folkrättslig grund i området, som Minusma, G5 Sahels gemensamma säkerhetsstyrka, eller andra insatser initierade av FN, EU eller som leds av EU-medlemsländer.

Sverige kommer att delta som en del i en multinationell insats. Insatsens behov kommer därför att vara vägledande för den närmare utformningen av det svenska bidraget. Sverige för kontinuerlig dialog på både politisk och militär nivå med Frankrike i dess egenskap som ramnation för insatsen, samt med övriga truppbidragsgivare.

Om behov uppstår ska styrkan med kort varsel tillfälligt kunna förstärkas för att möjliggöra räddnings-, evakuerings-, förstärknings- och fritagningsinsatser. Det svenska bidraget ska då kunna uppgå till högst 250 personer.

Säkerhetssituationen i insatsområdet analyseras kontinuerligt av Försvarsmakten. Regeringskansliet tar del av dessa rapporter som vägs in i de analyser som fortlöpande görs av Sveriges deltagande i insatsen.

8 Regeringens överväganden och förslag

Regeringens förslag: Riksdagen medger att regeringen ställer en svensk väpnad styrka bestående av högst 250 personer till förfogande till och med den 31 december 2021 för att på malisk inbjudan delta i Task Force Takuba i Mali och att styrkan även ska kunna verka på Nigers territorium inom ramen för deltagandet i insatsen, förutsatt att en inbjudan från Niger finns.

Regeringens bedömning: Det svenska styrkebidraget kommer under normala omständigheter att uppgå till högst 150 personer på plats.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Som regeringen redogjort för (avsnitt 5) har Mali bjudit in Sverige att delta i en ny insats, Task Force Takuba, i Gao-regionen i Mali. Ett antal andra europeiska länder har fått en motsvarande inbjudan. Säkerhetsproblemen i Mali är av gränsöverskridande natur, och Task Force Takuba kan därmed även komma att verka på nigeriskt territorium. Dessutom kan Niger komma att användas som transitland inför uppbyggnaden av infrastruktur i Mali som är nödvändig för insatsen och vid transport av personal. En inbjudan från Niger finns inte i dagsläget, men av tidsskal omfattar regeringens förslag i denna proposition att få sända en väpnad styrka utomlands för deltagande i Task Force Takuba även Niger. En faktisk närvaro i Niger förutsätter en inbjudan från landet och att nödvändiga avtal finns på plats. Avsikten är att hålla de berörda riksdagsutskotten informerade om utvecklingen av eventuell verksamhet i Niger.

Insatsen Task Force Takuba är behövd och efterfrågad för att undvika att väpnade terroristgrupper kan utöka sina aktiviteter i regionen. Utökade terroristaktiviteter skulle innebära ökade svårigheter för maliska myndigheter att stabilisera området och skulle försvåra ansträngningarna att förse civilbefolkningen med grundläggande samhällsfunktioner.

Både Minusmas och Malis militära förmågor är begränsade och ansträngda. Sverige bidrar med viktig förmåga av hög kvalitet som kompletterar pågående ansträngningar av bland annat Minusma och EUTM Mali för säkerhet och stabilitet i Mali. Stärkt säkerhet i landet

skulle också möjliggöra genomförandet av utvecklingsinsatser, vilka är nödvändiga för att på sikt nå en hållbar och fredlig utveckling i Mali.

Bidraget på plats planeras under normala omständigheter bestå av högst 150 personer. Om behov uppstår ska det finnas möjlighet att utöver själva styrkebidraget tillföra personal för att möjliggöra räddnings-, evakuerings-, förstärknings- och fritagningsinsatser om högst ytterligare 100 personer. Det svenska bidraget ska då kunna uppgå till högst 250 personer.

Försvarsmaktens hotbedömning för Gao-regionen och gränsområdet mellan Mali och Niger, där insatsen kommer att vara, anger att hotnivån är hög för terrorism och väpnat våld. Samtidigt bör betonas att svenska förband har en hög förmåga vad gäller egenskydd, hög utbildningsnivå och materiel av hög kvalitet, vilket bidrar till att hantera identifierade risker.

Riksdagens medgivande krävs, enligt 15 kap. 16 § i regeringsformen, för att en svensk väpnad styrka ska kunna sändas till ett annat land. Det aktuella svenska styrkebidraget är en väpnad styrka i regeringsformens mening. Medgivande krävs inte om det finns en skyldighet att fullgöra en internationell förpliktelse som riksdagen har godkänt eller ett medgivande i lag. Eftersom det saknas i detta fall krävs riksdagens medgivande för att en svensk väpnad styrka ska kunna delta i Task Force Takuba.

Svenskt och europeiskt intresse av att bidra till hållbar utveckling i Mali

Problem i Mali med bland annat irreguljär migration, terrorism och organiserad brottslighet har konsekvenser både för länder i regionen och för Europa. Det finns ett svenskt och europeiskt intresse att bidra till de internationella ansträngningarna för att motverka terrorismen, förbättra säkerhetsläget och bidra till att skapa fred och möjlighet till hållbar utveckling för Malis befolkning.

Sveriges insatsbidrag är en del i en strategisk helhet

Sveriges bidrag till insatsen Task Force Takuba är en del av en strategisk helhet och en del av Sveriges mångsidiga engagemang i Mali, till stöd för både ökad säkerhet och hållbar utveckling. I ljuset av det breda och långsiktiga svenska engagemanget i Mali avser regeringen ta initiativ till en utvärdering av Sveriges samlade engagemang i Mali.

Stärkt säkerhet främjar förutsättningarna för genomförandet av utvecklingsinsatser i Mali, vilka i sin tur är nödvändiga för att på sikt nå en hållbar och fredlig utveckling i landet. Regeringen bedömer att ett svenskt deltagande i insatsen skulle främja säkerhet i Sahelregionen. Vidare skulle det svenska deltagandet bidra till att stärka Malis och det internationella samfundets, inklusive FN:s och EU:s, möjligheter att bidra till att skapa fred och utveckling i regionen. Bidraget är en del av Sveriges långsiktiga och breda engagemang i Mali, som inkluderar utvecklingssamarbete, humanitärt stöd och de svenska bidragen till Minusma och till EU:s båda krishanteringsinsatser.

Därtill skulle ett svenskt bidrag till Task Force Takuba bidra till att bygga förmågan hos svenska nationella förband och staber, genom att ge personalen som ingår erfarenheter av att tjänstgöra i en internationell kontext. Ett svenskt deltagande i Task Force Takuba skulle även bidra till

att stärka Sveriges försvars- och säkerhetspolitiska samarbeten med Frankrike och andra länder som deltar i insatsen. Prop. 2019/20:86

9 Ekonomiska konsekvenser

Regeringen beräknar att kostnaden för det svenska bidraget under 2020 kommer att uppgå till högst 190 miljoner kronor och 2021 till högst 190 miljoner kronor. Kostnaderna ska belasta anslaget 1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt under utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap. Kostnaderna är beräknade utifrån den justerade beräkningsmodellen för kostnadsfördelning mellan anslaget 1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt och anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap.

Utrikesdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 12 mars 2020

Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden Lövin, Johansson, Baylan, Hallengren, Andersson, Bolund, Damberg, Ygeman, Eriksson, Linde, Ekström, Eneroth, Nilsson, Ernkrans, Lind, Hallberg, Nordmark, Micko

Föredragande: statsrådet Linde

Regeringen beslutar proposition Svenskt deltagande i militär insats för stärkt säkerhet i Mali